

Verksamhetsberättelse 2013

Naturskyddsföreningen
Östergötland

Ordförandens inledning

Kärleken till naturen är grunden för föreningens aktiviteter. Vördnaden inför naturens enorma mångformighet och komplexitet inspirerar oss att skydda den. Livet på jorden har nått långt under tre miljarder års utveckling, och ingen människa kan förutsäga vilken potential livet har att nå under kommande miljarder år. Människan är ett fantastiskt däggdjur med imponerande intelligens och kreativitet men otillräckligt omdöme och sågar kanske av den gren vi sitter på.

Livet är sårbart. Skogsskövling, erosion, övergödning av sötvatten och hav, giftspridning, utrotning av arter, ökade koldioxidutsläpp och klimatförändring är växande hot – även för Östergötland. Mängden av syntetiska kemikalier ökar i vår föda och i hela miljön, och många är kända gifter medan andra kemikaliers effekter inte har undersökts. Skogen slutavverkas i allt högre fart. Hag- och ängsmarkernas yta och invånare minskar. Östersjön är fortsatt övergödd. Medeltemperaturen har stigit signifikant, och Vättern står under hot av planer på gruvbrytning, utvinning av skiffergas samt kraftig ökade skjutningar. På sikt hotas människan lika starkt som den övriga biologiska mångfalden eftersom vi alla är uppbyggda av samma typ av DNA, RNA och proteiner och vi är starkt beroende av den biologiska mångfalden.

Men Naturskyddsföreningen har gjort skillnad många gånger förr och vässar verktygen alltmer. Vi behövs mer än någonsin.

Samtidigt försummar vi inte tillfällen att njuta av den natur som finns, och av att träffas året runt och utbyta erfarenheter, fikabröd och glada skratt. Kretsarna har ett stort utbud av utflykter. Föreningen växer - under 2013 var drygt 9300 personer medlemmar i Naturskyddsföreningen Östergötland, med en massa kunskaper, vilja och energi. Och vi kan bli långt fler, för det finns många fler som delar Naturskyddsföreningens värderingar. Förvånansvärt många är ovetande om vad Naturskyddsföreningen är och sysslar med. Det gäller att vi visar oss, deltar i den offentliga debatten och välkomnar nya medlemmar. Jag tror att hemsidorna och de sociala medierna kommer att bidra. En aktuell fråga är om och hur ett regionalt kansli kommer att utveckla föreningen.

Göran Toss

Omslagsbild

Om skogen får växa i fred blir den varierande, artrik och oftast öppen och lätt att vandra i.

STYRELSE, REVISORER OCH VALBEREDARE

Under perioden 2013-01-01 – 2013-05-12

Ordförande	Inga-Sara Prinzencreutz, Väderstad
Ledamot	Andreas Sahlman, Linköping
Ledamot	Ingemar Hillerström, Norrköping
Ledamot	Helena Hillar, Väderstad
Ledamot	Göran Toss, Linköping

Platsen för Fältbiologerna har varit vakant

Revisor	Bo Tufvesson, Finspång
Revisor	Sven-Erik Pettersson, Finspång
Revisorsuppleant	Annvor Larsson Söderköping
Revisorsuppleant	Lars Hedenström, Söderköping

Valberedare, sammankallande	Björn Ström, Linköping
Valberedare	Mikael Burgman, Söderköping
Valberedare	Nisse Karlsson, Rimforsa

Under perioden 2013-05-12 - 2013-12-31

Ordförande	Göran Toss, Linköping
Ledamot	Andreas Sahlman, Linköping
Ledamot	Helena Hillar, Mjölby
Ledamot	Inga-Sara Prinzencreutz, Väderstad
Ledamot	Ingemar Hillerström, Norrköping

Platsen för fältbiologerna har varit vakant.

Revisor	Bo Tufvesson, Finspång
Revisor	Sven-Erik Pettersson, Finspång
Revisorsuppleant	Annvor Larsson Söderköping
Revisorsuppleant	Lars Hedenström, Söderköping

Valberedare, sammankallande	Thomas Lundqvist, Motala
Valberedare	Bo Tufvesson, Finspång
Valberedare	Kurt Agerskov, Valdemarsvik

Styrelsemöten har hållits den 19/1, 27/2, 17/4, 24/4, 12/5, 10/6, 6/8, 21/8, 2/10, 6/11 samt 11/12. Vid mötena den 21/8 och 6/11 deltog även kretsordförandena.

Länsstämehelgen 11-12 maj 2013

Länsstämman 2013 ägde rum i vandrarhemmet Glasbruket i Borensberg. Redan den 11 maj samlades en skara och fick höra Ulf Ighe, f.d. lektor i biologi vid Platensgymnasiet i Motala berätta om vattenanalyser. Därefter berättade Peter Gustafsson om vattendrags limnologi, utveckling och restaurering. Peter har på Länsstyrelsens uppdrag undersökt 84 mil vattendrag, vilket redovisas i Länsstyrelsens skrift Naaturvärdesinventering av 257 vattendrag i Östergötland. Länsstämma hölls den 12 maj

Östergötlands naturvårdare 2013. För sitt mångåriga och uthålliga arbete för att skydda de stora rovdjuren utnämndes Sven-Olov Löfgren till Östergötlands naturvårdare 2013.

Deltagande i kurser, konferenser och seminarier

Naturskyddsföreningens Rikskonferens i Växjö 1-2 juni 2013.

Naturskyddsföreningens höstkonferens i 8 november 2013.

Naturskyddsföreningens rådslag inför Riksstämman 2014 i Södertälje 7-8 december 2013

Naturskyddsföreningens inspirationsträff i Jönköping 26-27 september 2013.

Flora- och faunakonferens, Artdatabanken, Uppsala 24 april 2013.

Representation i andra organisationer

Östergötlands Naturvårdsråd med Länsstyrelsen som samordnande: Bo Johansson

Skogliga distriktsrådet med Skogsstyrelsen som samordnande: Göran Toss

Motala ströms sydvästra vattenråd: Andreas Sahlman

Länsstyrelsens referensgrupp för klimat- och energistrategi: Ingemar Hillerström

Referensgruppen för bioenergi: Helena Hillar

Tåkerfonden: Inga-Sara Prinzencreutz och ersättare Andreas Sahlman

Viltförvaltningsdelegationen vid Länsstyrelsen: Göran Toss. Se Rovdjur och jakt!

Ny hemsida enligt föreningens nationella mall i wordpress-program började byggas upp under slutet av hösten 2013. Hemsidan hittas lättast via riksförbundets hemsida "Naturskyddsföreningen" och där "Om oss" och "På din ort".

Särskilda aktivitetsområden

- 1. Rovdjur och jakt.** Viltförvaltningsdelegationen bildades efter en särskild förordning år 2009. Ordinarie möten har hållits två gånger per år, och arbetsutskottet har samlats 3-4 gånger per år. Diskussionerna har huvudsakligen ägnats åt älgjakt och därefter åt betesskador, inventeringsmetoder samt jakt på vildsvin. I mindre mån har diskuterats rovdjur, betesskador av gäss, svan och kronhjort. Intresset för inslag av lövträd, särskilt rönn, asp, sälg och ek i landskapet har ökat. Rapport från de fyra första åren i viltförvaltnings-delegationen finns på föreningens hemsida.

2. Handla miljövänligt-Östergötland 2013

Under 2013 har HVM-gruppen haft fem möten. Vid två tillfällen har mötena varit i form av telefonkonferens. De övriga träffarna har ägt rum på SNF:s lokal Naturarium i Norrköping. I HVM-gruppen Östergötland ingår personer från kretsarna Motala, Kinda/ydre, Söderköping samt Norrköping. I Kinda/Ydre-kretsen har Marona och Nisse varit aktiv med har till hösten slutat i gruppen.

Vi har under året läst och diskuterat vid våra möten boken "Civilisationens väg mot avgrund eller hållbarhet" av Lester R. Brown. Boken har gett en utförlig bakgrund till våra miljöproblem idag och vad som krävs för att kunna vända utvecklingen.

På den årliga Anti-Scampi-dagen i mars delade Söderköping ut diplom till en butik och tre resauranger som inte längre sålde jätteräkor.

I Norrköping sprang HVM-gruppen Våruset utklädda till jätteräkor och även till bananer och delade ut informationsmaterial.

I september anordnades en regional upptakt i Norrköping på Studieförbundet inför HVM-veckan v.40. Jessica Anderson från Rikskansliet höll i upptakten som i år hade temat KRAV-mat. Ett trettiotal personer från Östergötland och Södermanland deltog.

Under HVM-veckan har det ordnats en mängd aktiviteter. I Motala och Borensberg hade man utställning på biblioteken och två gymnasieskolor. Butiksundersökning genomfördes i alla butiker utom två små. Pressmeddelande fanns i både Corren och Motala/Vadstena tidning.

I Söderköping anordnades frågetävling på biblioteket där tre styrelsemedlemmar klätt ut sig till banan och jätteräkor. I samband med tävlingen delades fröpåsar ut och det bjöds på frukt sponsrat av Willys, även utställning på biblioteket med årets temaaffischer. Kretsen har även stått i två butiker och delat ut informationsfoldrar om årets tema, och man värvade två nya medlemmar. En butik hade bara Krav-bananer under veckan.

I Norrköping hade man också utställning på biblioteket och gjorde butiksundersökning i ett flertal butiker, samt stod i en butik med informationsmaterial.

I oktober anordnades ett studiebesök till Sänkdalens gård på Vikbolandet. Sänkdalen är en KRAV-gård som förutom mjölk även producerar glass och rapsolja. Tomas Gunnarsson berättade/visade tillverkningen av KRAV-produkterna. Besöket varade i tre timmar, och 23 medlemmar från Norrköpings- och Söderköpingskretsarna hade slutit upp.

Forts HMV-gruppen

På årets sista möte diskuterades frågan om HMV-gruppen Östergötlands framtid. Lena som varit sammankallande under tio år avsäger sig uppdraget. Vi enades om att gruppen ska vara kvar och att Elsie blir sammankallande under 1 år. Vi försöker under tiden uppmana kretsarna att värva intresserade av HMV-frågor till vår grupp.

Norrköping 2014-04-06 Lena Wikman-Källberg

- 3. Östergötlands skogsgrupp.** Den 3 mars 2013 bildades östergötlands skogsgrupp efter en inspirerande föreläsning av Malin Sahlin november 2012. Föreningen har som målsättning dels att arealen av formellt skyddad skog i länet ska öka, och dels att mer skonsamma skogsbruksformer ska användas i produktionsskogen.

Ett antal utbildningstillfällen har ordnats för gruppens medlemmar. En hemsida, ostgotaskogsgrupp.wordpress.com samt Facebook-grupp har skapats.

Inkomna anmälningar om planerad avverkning följs och skogsobjekten har i många fall inspekterats i fält. I några fall har skogsgruppens synpunkter resulterat i ökade hänsyn till områden med höga naturvärden.

Efter förfrågan från ett certifierings-företag har skogsgruppen träffat representanter för tre skogsbolag, granskat utförda slutavverkningar och skrivit yttrande angående hur åtgärderna efterlevt certifierings-kraven.

Gruppen hade vid årets slut cirka 30 aktiva medlemmar med Rebecka LeMoine som informell ordförande och Karin Wilhelmsson som sammankallande och sekreterare.

- 4. Organisationsgruppen för Klimatriksdagen 2014** med en lång rad deltagande föreningar bildade 31 augusti en egen förening **Klimatriksdag2014** där flera medlemmar från Naturskyddsföreningen ingår och föreningen bidrar ekonomiskt. Klimatriksdagen planeras hållas 6-8 juni 2014 i Norrköping. Syftet med folkriketsdagen är att påskynda arbetet både på politisk nivå, inom näringslivet och bland enskilda med att hejda klimatförändringen.
- 5. Regionalt åtgärdsprogram för Miljömålen** har tagits fram genom samverkan mellan Länsstyrelsen och en rad olika organisationer. Östergötland beräknas endast uppnå ett av de femton miljömål som berör länet före 2020, nämligen nr 5- att minska utsläppet av ozonpåverkande gaser. Regeringen har därför uppdragit åt Länsstyrelserna att i samråd med lokala aktörer ta fram lokala specifika åtgärderna. Naturskyddsföreningen har representerats av Ingemar Hillerström, Björn Ström, Pär Thorell, Andreas Sahlman och Göran Toss.
- 6. Länstransportplan.** Remissvar på Länsplan för regional transportinfrastruktur 2014-2025 för Östergötlands län (Länstransportplan LTP 2014-2025) RF 42-2012-178 skickades till Östsam den 2014-09-27. Föreningen bedömde planen som föråldrad utan satsning på hållbara transportformer. Remissvaret finns på länsförbundets hemsida. Debattartiklar har publicerats i Motala/Vadstena tidning och i ÖstgötaCorrespondenten.

7. Hoten mot Vättern. Naturskyddsföreningens engagemang.

2012 28 mars hölls stormöte (ca 500 personer) i Ödeshög som reaktion på flygvapnets planer på kraftig ökning av skjutningar i Vättern.

7 oktober 2012 skedde en manifestation med vårdkasor runt hela Vättern.

21 november 2012 skickades en erinran till Länsstyrelsen i Jönköping mot ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen vid Norra Kärr. Dnr BS 22-838-2012. Ödeshögs naturskyddsförening anser att ansökan från Tasmets AB om bearbetningskoncession för gruvbrytning vid Norra Kärr ska avslås i sin helhet.

2013 12 maj. Naturskyddsföreningens länsstämma i Borensberg prioriterar arbetet med Vättern i verksamhetsplanen.

17 juni. Länsförbundet överklagar till regeringen (näringsdepartementet): "Överklagande av Bergstatens beslut 22-838-2012 om bearbetningskoncession för området Norra Kärr K nr 1 i Jönköpings kommun, Jönköpings län. Naturskyddsföreningen i Östergötland överklagar härmed Bergstatens beslut daterat 2013-05-15 avseende bearbetningskoncession för området norra Kärr K nr 1 i Jönköpings kommun, Jönköpings län."

27 juli. Naturskyddsföreningen ingår lokal "personalunion" med ARV i och med att Johan Elwing och Rune Olsson adjungeras till styrelsemöte i Naturskyddsföreningen Ödeshög.

14 september. Helena deltar på internt Naturskyddsföreningens nationella gruvseminarium i Mösseberg. Norra Kärr blir känt för Naturskyddsföreningens samlade "gruvfolk" i hela landet.

6 oktober. Ödeshögskretsen ordnar utflykt till Norra Kärr med Rune Olsson som guide.

8-10 november vid Naturskyddsföreningens höstkonferens i rikskansliet i Stockholm hölls gruvmöte 9 nov. Deltagare: Claes Gårdinger, Marie Andersson, Jan Lindholm, Helena Hillar, Nils Viklund, Lea Pettersson, Bo-Anders Arvidsson, Henrik Svensson. Från riksförbundets styrelse deltog ordf Mikael Karlsson och vice ordf Karin Åström. Diskuterades policy, resurstöd samt mineralbrytningens plats i verksamhetsriktlinjerna (VRL).

12 nov. Ödeshögskretsen håller ett öppet informations möte i Ödeshög med Johan Elwing och föreläsning av prof emeritus Olle Holmstrand.

December 2013 – januari 2014. Fyra rådslag hålls inför Riksstämman i Örebro i juni. Helena deltar i rådslaget i Södertälje 7 december, och gruvor och minerallagstiftning, som är tämligen nya frågor i föreningen, blir högt prioriterade på alla de fyra rådslagen.

Askersundskretsen får projektbidrag från Riksförbundet för juristhjälp med överklaganden med mera, och samtliga länsförbund kring Vättern ansluter sig till projektet.

